

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
(sediul Central)

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
(office Central)

mun. Chișinău, str. Zelinski, 13 Republica Moldova
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21,
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: jchisinau@justice.md.

mun. Chisinau, Zelinski 13 street, Republic of Moldova
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21,
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: jchisinau@justice.md

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

mun. Chișinău str. A. Lapusneanu, 28, , MD-2004.

Vă remitem in adresa D-ră copia incheierii nr.2i-754-2/18 din 30.01.2020, prin care s-a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate pe dosarul nr.2i-754-2/18 și sesizarea pentru examinare conform competenței.

Judecător

Gheorghe Mîtu

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume/Denumire: **Țurcanu** 2. Prenume: **Corneliu**

3. Funcția: **jurist**

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12. 1. Această excepție este formulată de către subsemnatul Corneliu Țurcanu. El a împrumutat în anul 2012 SRL „Sansilvia” o suma de bani importantă, care nu a fost restituită. Prin două hotărâri judecătorești irevocabile, din 2013 și 2015, SRL „Sansilvia” a fost obligată să plătească dlui Țurcanu MDL 9.4 milioane. Această datorie reprezenta suma luată cu împrumut, dobânzi și penalități de întârziere.

2. La 4 aprilie 2014, pentru a bloca executarea forțată a hotărârii judecătorești din anul 2013, SRL „Sansilvia” a depus o cerere privind intentarea procedurii de insolabilitate în privința sa. Această cerere a fost admisă și creditorii au fost somați să înainteze judecătorului de insolabilitate, până la 20 iulie 2014, creanțele sale pentru validare. Dl. Țurcanu a depus în timp cererea de validare a creanței, iar o altă, companie SRL „Ivaro”, nu. Creanța dlui Țurcanu a fost validată în octombrie 2014, iar a SRL „Ivaro”, nu, deoarece cererea de validare a fost depusă tardiv. În noiembrie 2014, creanțele dlui Țurcanu constituiau peste 90% din toate creanțele validate.

3. În octombrie 2014, judecătorul a separat din masa debitoare un imobil SRL „Sansilvia”, care a fost transmis dlui Țurcanu de către un executor judecătoresc până la intentarea procedurii de insolabilitate. În perioada 2014 – 2015, dl. Țurcanu a preluat de la SRL „Sansilvia”, în contul creanței sale validate, mai multe bunuri și creanțe.

4. În 2015, după ce i-a fost respinsă validarea creanței, SRL „Ivaro” a obținut o hotărâre judecătorească de încasare a MDL 11.9 milioane de la SRL „Sansilvia” și a solicitat din nou validarea creanței. De două ori, între 2016 și 2018, instanțele judecătorești au refuzat validarea creanței, pe motiv că cererea de validare a fost respinsă în 2014, iar creanța care rezultă din hotărârea judecătorească nu poate fi valorificată în procedura de insolabilitate. Cu toate acestea, în 2019, un judecător a validat creanța.

5. După validarea creanței SRL „Ivaro”, la sfârșitul anului anul 2019, SRL „Ivaro” și administratorul SRL „Sansilvia” au solicitat instanței de insolabilitate anularea contractului de împrumut din 2012, a încheierii de transmitere în proprietatea dlui Țurcanu a imobilului și a bunurilor și creanțelor SRL „Sansilvia” transmise în dlui Țurcanu în anii 2014-2015 în procedura de insolabilitate. De asemenea, a fost solicitată anularea tranzacțiilor subsecvente de înstrăinare de către dl Țurcanu a unora din aceste bunuri. În baza acestor pretenții, judecătorii au revizuit încheierea din octombrie 2014 de transmitere în posesia dlui Țurcanu a imobilului și au aplicat sechestru de peste MDL 15 milioane pe bunurile ultimului. Pretențiile cu privire la anularea actelor încă nu au fost examinate.

6. Această excepție este ridicată în cadrul procedurii de insolabilitate, în contextul examinării cererilor de anulare menționate în paragraful precedent.

7. SRL „Ivaro” și administratorul SRL „Sansilvia” au solicitat la sfârșitul anului 2019 anularea actelor încheiate în 2012, 2014 și 2015, cu mai mult de 4 ani până la înaintarea acestor pretenții. În pofida expirării termenului general de prescripție extensivă, acțiunea acestora nu este prescrisă. Conform art. 104 al Legii insolabilității, „pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolabilitate, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare, administratorul/ lichidatorul poate introduce în instanța de insolabilitate acțiuni în vederea anulării” majorității actelor juridice.

8. Legea insolabilității permite intentarea acțiunii de nulitate a actelor juridice încheiate cu 3 ani până la intentarea procedurii de insolabilitate, precum și pe tot parcursul perioadei de insolabilitate.

În Republica Moldova perioada insolabilitate rareori durează mai puțin de trei ani, aceasta însemnând că anularea actelor juridice poate fi depusă și peste 6 ani de la încheierea sau emiterea actului. Într-adevăr, în cazul dlui Țurcanu se solicită anularea unui contract de împrumut încheiat în 2012, cu 7 ani până la înaintarea cererii de anulare a acestuia.

9. Autorul sesizării solicită declararea neconstituțională a următoarei sintagme din art. 104 a Legii cu privire la insolabilitate: „Pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolabilitate, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare,”. Autorul sesizării nu contestă necesitatea acordării unui timp rezonabil după intentarea insolabilității pentru a cere anularea actelor încheiate abuziv, cu scopul de a defavoriza ceilalți creditori. Totuși, neintroducerea unor limite de timp după intentarea procedurii de insolabilitate pentru solicitarea anulării actelor juridice creează premise serioase pentru încălcarea dreptului de proprietate. Lipsa acestei limite în timp nu poate fi justificată rațional și, în opinia autorului sesizării, este contrară art. 46 din Constituție.

10. Autorul sesizării nu cunoaște cazuri în care Curtea Constituțională a Republicii Moldova să fi examinat, prin prisma art. 46 din Constituție, constituționalitatea prevederilor art. 104 din Legea insolabilității și nu vede motive pentru care prezenta excepție să nu fie ridicată de judecător sau declarată inadmisibilă.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

a. Chestiuni generale

13. 1. Corneliu Țurcanu a împrumutat în anul 2012 SRL „Sansilvia” o suma de bani. Împrumutul nu a fost restituit la timp și, prin două hotărâri judecătorești irevocabile, din 1 august 2013 și 30 aprilie 2015, SRL „Sansilvia” a fost obligată să plătească dlui Țurcanu MDL 9.4 milioane. Această datorie reprezenta suma luată cu împrumut, precum și dobânzi și penalități de întârziere.

2. În martie 2014, o parte din datoria SRL „Sansilvia” față de dl Țurcanu (MDL 4.6 milioane) a fost stinsă de către un executor judecătoresc, prin transmiterea în proprietatea acestuia a unui bun. Este vorba despre o bază de depozitare a cărbunelui din mun. Chișinău, compusă dintr-un teren de 0.3 hectare și o construcție de 716,2 m.p. amplasată pe acel teren. Transmiterea a avut loc după ce nimeni nu a dorit să cumpere bunul la licitație. Dreptul dlui Țurcanu asupra imobilelor în cauză a fost înregistrat în cadastru în octombrie 2014, după ce, la 22 octombrie 2014, Curtea de Apel Chișinău a separat aceste bunuri de masa debitoare a SRL „Sansilvia”. La acea dată, SRL „Sansilvia” se afla în procedura de insolabilitate (a se vedea secțiunea următoare).

3. În cadrul procedurii de insolabilitate a SRL „Sansilvia” au fost stinse alte circa MDL 3.2 milioane din creanțele dlui Țurcanu. El a luat în contul datoriei trei creanțe compromise ale SRL „Sansilvia” către terți (în valoare de circa MDL 16 milioane), cărbune (188 tone) și două bunuri imobile (fundamentul unei construcții nefinalizate din Chișinău și un teren de 0.6 ha situat în s. Bulboaca r. Anenii-Noi). Dl Țurcanu nu a putut valorifica nimic din creanțele preluate. Cele două imobile sunt și acum în proprietatea sa. O parte din cărbunele primit a fost folosit pentru a încălzi clădirea de 716.2 m.p., iar cealaltă parte este depozitată pe teritoriul bazei.

4. În 2014, asociatul unic al SRL „Sansilvia” (Lev Popov) deținea controlul asupra mai multor companii, inclusiv 100% din capitalul social al SRL „Moldcărbune”. În 2014, principalele creanțe ale SRL „Sansilvia”, de câteva milioane de lei, erau față de SRL „Moldcărbune”. După octombrie 2014,

proprietarul SRL „Ivaro” (Valerian Cemortan) cumpără de la Lev Popov 100% a cotei sociale în SRL „Moldcărbune”. Lev Popov a rămas administrator al SRL „Moldcărbune”. În prezent, SRL „Sansilvia” nu are active. În noiembrie 2014, instanța de judecată a început procedura lichidării companiei.

b. Insolvabilitatea SRL „Sansilvia” și creanțele SRL „Ivaro”

5. La 4 aprilie 2014, pentru a bloca înscrierea la cadastru a dreptului de proprietate al dlui Țurcanu asupra bunurilor transmise în proprietate de executorul judecătoresc (vezi p. 2 de mai sus), SRL „Sansilvia” a depus la Curtea de Apel Chișinău o cerere privind intentarea procedurii de insolvabilitate în privința sa. La 5 iunie 2014, cererea a fost admisă de Curtea de Apel Chișinău, care a stabilit că creditorii pot prezenta creanțele sale față de SRL „Sansilvia” pentru validare până la 20 iulie 2014. Conform art. 140 alin. 1 Legea insolvabilității, cererea de validare trebuie prezentată instanței de judecată.

6. Autorul sesizării a solicitat până la 20 iulie 2014 validarea creanței sale restante. La 6 octombrie 2014, Curtea de Apel Chișinău a validat creanța acestuia, care constituia peste 90% din toate creanțele validate.

7. La 7 octombrie 2014, SRL „Ivaro” a solicitat instanței de judecată validarea creanței sale față de SRL „Sansilvia”, în mărime de MDL 11.9 milioane. La aceeași dată, SRL „Ivaro” a solicitat repunerea în termenul pentru prezentarea creanței. SRL „Ivaro” a menționat că juristul întreprinderii a înregistrat la 20 iunie 2014 cererea de validare a creanțelor la administratorul insolvabilității. La 22 octombrie 2014, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea SRL „Ivaro” cu privire la repunerea în termenul de înaintare a cererii de validare a creanței. Judecătorul a constatat că cererea trebuia depusă în instanța de judecată, iar depunerea ei la administrator nu este temei de repunere în termen. La 26 noiembrie 2014, CSJ a respins recursul SRL „Ivaro”, încheierea din 22 octombrie 2014 devenind irevocabilă. CSJ a constatat că SRL „Ivaro” cunoștea că termenul de depunere a cererii de validare în instanța de judecată expira pe 20 iunie 2014, însă nu a depus cererea în mod corespunzător.

8. După respingere cererii de validare a creanței, SRL „Ivaro” a depus o acțiune împotriva SRL „Sansilvia” în instanța de drept comun. SRL „Ivaro” a solicitat încasarea forțată a aceleiași sume (MDL 11.9 milioane). La 20 iulie 2015, Judecătoria Buiucani a admis acțiunea.

9. La 29 iulie 2015, SRL „Ivaro” a depus o cerere repetată de validare a celor MDL 11.9 milioane. Ea a invocat hotărârea din 20 iulie 2015 a Judecătoriei Buiucani. La 31 octombrie 2016, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea, invocând că SRL „Ivaro” a depus anterior cererea de validare a aceleiași creanțe, care a fost respinsă la 22 octombrie 2014 ca fiind tardivă printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă. Instanța a menționat că confirmarea creanței tardive printr-o hotărâre judecătorească nu constituie temei de repunerea în termenul pentru solicitarea validării acesteia, deoarece respingerea repunerii în termen a fost decisă irevocabil la 22 octombrie 2014 (vezi p. 7 de mai sus). Făcând referire la art. 145 al Legii insolvabilității, instanța a sugerat că valorificarea acestei creanțe va putea avea loc doar după stingerea tuturor creanțelor validate deja. La 18 ianuarie 2017, CSJ a respins recursul SRL „Ivaro”, reiterând argumentele din hotărârea contestată. Astfel, încheierea din 31 octombrie 2016 a devenit irevocabilă.

10. La 27 aprilie 2017, SRL „Ivaro” a depus a treia cerere de repunere în termen și validare a creanței de MDL 11,9 milioane. Ea a invocat drept motiv primirea titlului executoriu în temeiul hotărârii din 20 iulie 2015 (vezi p. 8 de mai sus). La 28 noiembrie 2017, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea, menționând că cererea de validare a fost respinsă drept tardivă în 2014 (vezi p. 8 de mai sus), iar în

2016 a fost respinsă o cerere similară întemeiată pe hotărârea în baza căruia a fost emis titlul executoriu (vezi p. 9 de mai sus). Mai mult, pentru solicitarea validării creanței nu era nevoie de titlu executoriu. La 21 februarie 2018, CSJ a respins recursul SRL „Ivaro” împotriva încheierii din 28 noiembrie 2017, ultima devenind irevocabilă. CSJ a reiterat argumentele din încheierea contestată. De asemenea, ea a menționat că creanțele neincluse în tabelul creanțelor în cadrul procedurii de insolabilitate nu pot fi pretinse ulterior în cadrul procedurii de insolabilitate.

11. La 21 mai 2018, SRL „Ivaro” a solicitat revizuirea deciziei CSJ din 21 februarie 2018, pe motiv că administratorul SRL „Sansilvia” în anii 2014-2017 ar fi admis conflicte de interese cu dl. Țurcanu într-o procedură conexă cu procedura de insolabilitate a SRL „Sansilvia”. Acest fapt ar fi fost stabilit într-o procedură disciplinară intentată împotriva administratorului. La 15 decembrie 2018, cererea de revizuire a fost respinsă de către CSJ. Instanța a menționat că circumstanța invocată în revizuire nu era determinantă pentru repunerea în termen și validarea creanței, chestiuni care erau decise de judecător, nu de administrator.

12. La 29 ianuarie 2019, SRL „Ivaro” a depus la Judecătoria Chișinău o cerere privind obligarea lichidatorului SRL „Sansilvia” să includă creanța SRL „Ivaro”, în mărime de MD 11.9 milioane, în tabelul creanțelor creditorilor SRL „Sansilvia”. Ea a invocat existența titlului executoriu emis în temeiul hotărârii din 20 iulie 2015. Ea a susținut că neexecutarea hotărârii din 20 iulie 2015 încalcă drepturile sale garantate de CEDO. La 26 februarie 2019, Judecătoria Chișinău a validat creanța SRL „Ivaro” în mărime de MD 11.9 milioane și a obligat lichidatorul să o includă în tabelul creanțelor SRL „Sansilvia”. Potrivit încheierii, deși Legea insolabilității nu prevede expres acest lucru, lichidatorul era obligat să includă în tabelul creanțelor datoria care rezultă din titlul executoriu emis după validarea creanțelor. În caz contrar ar fi încălcat drepturile creditorului garantate de art. 6 CEDO și art. 1 prot. 1 la CEDO. Judecătorul a respins argumentul cu privire la încălcarea lucrului judecat stabilit prin procedurile precedente (pag. 6 a hotărârii), invocând că procedura examinată era esențial diferită de procedurile examinate anterior. Ea nu se referă la repunerea în termenul de depunere a cererii de validare, ci obligarea lichidatorului să includă creanța în tabelul creanțelor. În cele 14 pagini ale hotărârii sale judecătorul nu a făcut nicio referire la art. 145 alin. 1, lit d), care prevede că pretențiile bazate pe hotărâri judecătorești prezentate tardiv în procedura de insolabilitate nu pot fi satisfăcute în cadrul procedurii de insolabilitate.

13. Dl Țurcanu a depus recurs, invocând că, prin încheierea din 26 februarie 2019, a fost încălcat lucrul judecat stabilit în cele trei proceduri anterioare, în care cererile SRL „Ivaro” de validare a creanței au fost respinse prin hotărâri judecătorești irevocabile. La 13 iunie 2019, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul. Instanța a reprodus motivele din hotărârea contestată. Nici aceasta nu s-a pronunțat asupra argumentului dlui Țurcanu bazat pe art. 145 al. 1 lit. d) Legea insolabilității.

c. Procedurile subsecvente

14. La 5 martie 2019, lichidatorul a introdus creanța SRL „Ivaro” în tabelul creanțelor SRL „Sansilvia”. În consecință, SRL „Ivaro” a devenit creditorul care deținea 86% din creanțe. La 26 iulie 2019, SRL „Ivaro” și noul lichidator al SRL „Sansilvia” au solicitat revizuirea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2014, prin care baza de cărbune a fost scoasă din masa debitoare (vezi p. 2 de mai sus). Ei au invocat că au apărut circumstanțe noi (art. 449 lit. b) CPC) - validarea creanțelor SRL „Ivaro” prin încheierea din 26 februarie 2019. A mai fost invocat conflictul de interese al dlui Țurcanu cu fostul administrator al SRL „Sansilvia”.

15. La 26 noiembrie 2019, cererea de revizuire a fost admisă de către Judecătoria Chișinău și casată

hotărârea din 22 octombrie 2014, iar separarea bunurilor a fost remisă pentru examinare instanței de insolabilitate. Judecătorul a constatat că SRL „Ivaro” nu era creditor validat pe 22 octombrie 2014, însă creanța ei față de SRL „Sansilvia” exista. SRL „Ivaro” nu a fost parte în procesul în care a fost dispusă separarea bunurilor. Excluderea bunurilor din masa debitoare îi afectează drepturile, deoarece instanța de judecată a comis o „eroare judiciară” prin neatragera în proces a SRL „Ivaro”. În ceea ce privește conflictul de interese, instanța a conchis că este un aspect relevant pentru cauză, chiar dacă anterior CSJ a constatat că acest aspect este irelevant (a se vedea p. 11 de mai sus).

16. După admiterea cererii de revizuire, lichidatorul SRL „Sansilvia” a solicitat instanței de insolabilitate anularea tuturor actelor în baza cărora a apărut creanța dlui Țurcanu, inclusiv a contractului de împrumut (vezi p. 1 de mai sus); a tuturor actelor în baza cărora au fost stinse circa MDL 3 milioane din creanțele dlui Țurcanu (vezi p. 3 de mai sus) a actelor în baza cărora dl Țurcanu a dobândit proprietatea asupra bazei (a se vedea p. 2 de mai sus) și actele subsecvente semnate de acesta cu terții pentru valorificarea creanțelor și bunurilor primite.

17. În baza pretențiilor menționate în p. 16, judecătorului care a validat creanța, în lipsa dlui Țurcanu, a aplicat sechestrul pe bunurile imobile primite de el de la SRL „Sansilvia” și pe averea sa în valoare de până la MDL 15.3 milioane. Judecătorul a constatat „existența unei conexiuni directe” între măsura de asigurare și obiectul acțiunii, deoarece se solicită ca dl. Țurcanu să restituie tot ce a primit din bunurile SRL „Sansilvia”. Dl Țurcanu a depus recurs, solicitând anularea sechestrului. El a menționat, inter alia, că revendicare bunurilor menționate în p. 2 de mai sus nu poate avea loc, deoarece dl Țurcanu nu lea dobândit în procedura insolabilității, ci în procedura de executare. Creanțele în baza cărora au fost lansată procedura de executare de asemenea nu au vreo legătură cu procedura de insolabilitate și au apărut până la aceasta, fiind confirmate prin hotărâri judecătorești irevocabile. La 28 noiembrie 2019, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul, reitând motivele din încheierea contestată și faptul că neadmiterea măsurii de asigurare poate face imposibilă executarea eventualei hotărâri judecătorești.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14. 1. Autorul sesizării solicită declararea neconstituțională a următoarei sintagme din art. 104 a Legii cu privire la insolabilitate: „Pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolabilitate, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare,”, ca fiind contrară art. 46 din Constituție. Această prevedere creează premise serioase pentru încălcarea dreptului de proprietate și nu poate fi justificată rațional.

2. Autorul sesizării nu neagă că prevederea contestată ar putea urmări un scop legitim, în sensul art. 54 din Constituție, și anume contracararea abuzurilor comise de fosta conducere a companiei insolabile. Totuși, lipsa unui termen limită în cadrul căruia poate fi intentată acțiunea de anulare a actelor juridice anulabile nu este proporțională cu scopul urmărit.

3. Curtea Constituțională a menționat în numeroase rânduri că prevederile constituționale în domeniul drepturilor omului urmează a fi interpretate prin intermediul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO). În numeroase hotărâri privind Republica Moldova CtEDO deja a constatat că lipsa unui termen de prescripție pentru revendicarea proprietății a fost contrară art. 1 Prot. 1 la CEDO (a se vedea *Dacia S.R.L. v. Moldova* (18/03/2008) §§ 51-66; *Străisteanu și alții* (07/04/2009) §§ 96-97; *Ipteh SA și alții* (24/11/2009) §§ 37-38). În toate aceste cauze CtEDO face referire la hotărârea *Beyler c. Italiei*, în care a fost constatată o violare a dreptului de proprietate pe

motiv că revendicarea dreptului de preemțiune asupra unei opere de artă de către stat a fost admisă peste 5 ani. În cauza Dacia SRL, anularea privatizării contrar CEDO a avut loc peste 4 ani de la privatizare. Chiar dacă în cele trei cauze moldovenești de mai sus se invoca nulitatea absolută a actelor și pretinse abateri grave, CtEDO nu a tolerat termene foarte lungi de anulare a actelor juridice.

4. Și Codul Civil în versiunea modernizată nu prevede termene lungi pentru revendicare sau anulare. Termenul general al prescripției extinctive este de 3 ani (art. 391). Regula quasi generală este că termenul de prescripție extintivă nu poate depăși 10 ani de la ziua încălcării (art. 404 alin. 1), nici chiar dacă este vorba de anularea actului juridic pe motiv de nulitate absolută (art. 328 alin. 3). Mai mult, pentru viciu de consimțământ, termenul este de 6 luni din ziua încetării violenței sau a aflării despre viciu (art. 345), dar nu mai mult de 3 ani de la ziua înregistrării dreptului după terț (art. 427). În cazul faptelor ilicite ce țin de păstrarea și înregistrarea registrelor, termenul este de un an din ziua aflării despre fapta cauzatoare de prejudiciu, dar nu mai mult de 3 ani de la ziua săvârșirii faptei (art. 445), etc.

5. Norma contestată prevede că, în interiorul termenului de aflare în insolvabilitate, acțiunea de anulare a unui act juridic poate fi intentată oricând, chiar și peste 15 ani de la intentarea procedurii de insolvabilitate. Mai mult, poate fi solicitată anularea și a actelor care au fost întocmite cu 3 ani până la intentarea insolvabilității. De fapt, legea oferă un credit absolut și nelimitat de încredere administratorului insolvabilității. Nu vedem o justificare rezonabilă pentru un asemenea credit de încredere. Conform art. 66 alin. 1 lit. a) a Legii insolvabilității, administratorul trebuie să întocmească un raport amănunțit asupra cauzelor și împrejurărilor care au condus la insolvabilitate, menționându-se persoanele cărora le-ar fi imputabile și premisele angajării răspunderii acestora în condițiile legii. Acest raport trebuie prezentat în termenul stabilit de instanța de judecată. De regulă, acest raport este prezentat instanței de judecată în cel mult 6 luni de la intentarea insolvabilității. Este logic că până la acest moment ar trebui identificate toate tranzacțiile contestabile. Având în vedere acest fapt, ar fi illogic de a permite contestarea în judecată a acestor tranzacții nelimitat în timp după acest moment. Nu găsim nicio justificare pentru aceasta.

6. Practica comparată este de asemenea relevantă. În România, art. 81 alin. (1) din Legea nr. 85/2006, prevede că acțiunile de anulare a actelor juridice trebuie introduse în termen de un an de la data expirării termenului pentru întocmirea raportului prezentat judecătorului, dar nu mai târziu de 16 luni de la data deschiderii procedurii. Prevederi similare există și în alte țări. Acest fapt confirmă o dată în plus că lipsa unui termen în interiorul procesului de insolvabilitate pentru contestarea actelor juridice nu este justificată.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

1. Solicit declararea neconstituțională a următoarei sintagme din art. 104 a Legii cu privire la insolvabilitate: „Pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolvabilitate, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare,”.

2. O sintagmă identică, care nu este aplicabilă în cazul autorului sesizării, se regăsește și în art. 105 al Legii insolvabilității. În scopul prevenirii încălcării drepturilor omului și a unor excepții similare, având în vedere argumentele din prezenta excepție, solicit Curții Constituționale să extindă controlul constituționalității și asupra acestor prevederi și să le declare neconstituționale (*mutatis mutandis* hot. CC nr. 10/2018, para. 31).

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Nu sunt

VII - LISTA DOCUMENTELOR ANEXATE

1. Copia acțiuni și 2 cereri de concretizare, pe 16 file;
2. Hotărâri judecătorești de încasare a datoriei în folosul autorului sesizării, pe 10 file;
3. Încheiere executor transmitere bun în contul stingerii datoriei, pe 2 file;
4. Hotărâre separe bun din masa debitoare, pe 5 file;
5. 3 hotărâri irevocabile de respingere a cererii de valdare creanțe Ivaro SRL, pe 10 file;
6. Hotărâri judecătorești irevocabile de validare a creanței Ivaro SRI, pe 19 file;
7. Încheiere admitere revizuire hotărâre separare bun din masa debitoare, pe 10 file;

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: Chișinău

Corneliu Țurcanu

(Semnătura)

ÎN CHEIERE

În numele Legii

30 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Central)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecător

Gheorghe MÎȚU

Grefier

Tudor ANDRIUȚĂ

Cu participarea:

Lichidatorului SRL "Sansilvia" – Popa Lilian

Pîrîtului - Țurcanu Corneliu

Reprezentantului pîrîtului SRL "Netsistem" -- avocatul Angela Popil

În lipsa:

Reprezentantului intervenientului accesoriu I.P. "Agenția Servicii Publice", legal citat

Reprezentantului intervenientului accesoriu SRL "Vinăria Zîmbreni", legal citat

Examinînd în ședința de judecată publică cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de pîrîtul Țurcanu Corneliu în cauza civilă intentată în baza cererii de chemare în judecată depusă de lichidatorul SRL "Sansilvia", Lilian Popa către Țurcanu Corneliu și SRL "Netsistem", privind constatarea nulității actelor juridice, repunerea părților în situația inițială și rectificarea înregistrărilor din registrul bunurilor imobile,

A C O N S T A T A T :

Lichidatorul SRL "Sansilvia", Lilian Popa s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Țurcanu Corneliu și SRL "Netsistem", privind constatarea nulității actelor juridice, repunerea părților în situația inițială și rectificarea înregistrărilor din registrul bunurilor imobile.

În ședința de judecată din data de 30.01.2020 pîrîtul Țurcanu Corneliu a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 104, alin. (1) din Legea insolvenței și anume a sintagmei: "Pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolvență, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare" din cuprinsul acestui alineat.

În ședința de judecată pîrîtul Țurcanu Corneliu a susținut cererea înaintată, solicitînd admiterea acesteia.

În ședința de judecată reprezentantul pîrîtului SRL "Netsistem" – avocatul Angela Popil a solicitat admiterea cererii înaintate de pîrîtul Țurcanu Corneliu.

În ședința de judecată lichidatorul SRL "Sansilvia", Popa Lilian a solicitat respingerea cererii înaintate de pîrîtul Țurcanu Corneliu.

În ședința de judecată reprezentantul intervenientului accesoriu I.P. "Agenția Servicii Publice" nu s-a prezentat, deși a fost legal citat. A depus cerere de examinare a cauzei în lipsa sa, astfel încît s-a dispus examinarea cauzei în lipsa reprezentantului acestui intervenient accesoriu.

În ședința de judecată reprezentantul intervenientului accesoriu SRL "Vinăria Zîmbreni" – avocatul Ștefan Vdovicenco nu s-a prezentat, deși a fost legal citat. Motivele neprezentării sale la proces la cunoștința instanței de judecată nu le-a adus, astfel încât s-a dispus examinarea cauzei în lipsa reprezentantului acestui intervenient accesoriu.

Audiind participanții la proces, studiind cererea depusă, instanța de judecată ajunge la concluzia că aceasta urmează să fie admisă, din următoarele considerente.

Din prevederile art. 12¹, alin. (1)-(3) CPC rezultă că: în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

Din prevederile art. 135, alin. (1), lit. g) din Constituție rezultă: Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Potrivit pct. 79-80 din Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate): "[...] controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși. În cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate, [...] dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă de asemenea, posibilitate Curții Constituționale, în calitate de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale".

Potrivit pct. 82-83 din aceeași hotărîre, Curtea a statuat că: "[...] judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

[...] verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82”.

Din conținutul cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate rezultă că se solicită verificarea constituționalității art. 104, alin. (1) din Legea insolabilității și anume a sintagmei: ”Pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolabilitate, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare” din cuprinsul acestui alineat prin prisma art. 46 și 54 din Constituție.

Ținând cont de faptul că au fost întrunite toate condițiile citate mai sus, instanța de judecată ajunge la concluzia că cererea înaintată urmează să fie admisă.

Reieșind din cele expuse mai sus, în temeiul art. 135, alin. (1), lit. a) și g) Constituție, art. 12, alin. (1) și (3) CPC, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se admite cererea pârîului Țurcanu Corneliu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 104, alin. (1) din Legea insolabilității nr. 149 din 29.06.2012 și anume a sintagmei: ”Pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolabilitate, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare” din cuprinsul acestui alineat.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. art. 104, alin. (1) din Legea insolabilității nr. 149 din 29.06.2012 și anume a sintagmei: ”Pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolabilitate, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare” din cuprinsul acestui alineat.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere și sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu anexe.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul
Copia corespunde originalului

Gheorghe MÎȚU